

Kinh tế học thị trường Xóm Chim

Phóng viên Ao Châu

Xóm Chim, 24-8-2024

Trải nghiệm cuộc sống giúp Bói Cá hiểu đời. Lẽ tự nhiên, sống ở đời phải hiểu chuyện làm ăn. Hiểu biết tích lại sẽ được gọi là “Kinh tế học thị trường”. Bây giờ thì Ngài không những hiểu, mà còn đào tạo ra thế hệ professor tiếp theo để còn khai sáng Xóm Chim. Đệ tử đẳng cao nhất của Bói Cá là Sẻ Đồng. Sẻ Đồng vừa có kỹ năng sinh tồn, dân số đông, cạnh tranh tốt, lại có kỷ luật giờ giấc, ham học... Do đó, Sẻ Đồng là đệ tử thông thái, có triển vọng thành Thượng phẩm Giáo sư.

Đến trình độ cao, dĩ nhiên học phải đi đôi với hành.

Bói Cá giao bài tập “field trip” Sẻ Đồng vào chợ cạnh Xóm Chim, nghiên cứu về nhu cầu tiêu dùng có gì đáng chú ý, nhất là có ảnh hưởng tới nền kinh tế Xóm Chim, đặc biệt là bộ phận kinh tế Ao Châu—lãnh thổ chính của Bói Cá.

Sẻ Đồng học thông hành thạo, mang báo cáo về nộp Bói Cá. Trong rất nhiều thông tin, thì sau một hồi va đập các hạt thông tin, thứ giá trị nhất hiện ra ở kết luận: Người dân các xóm quanh đây bắt đầu ưa chuộng ăn cá, loại cá bé, chiên giòn, uống với bia. Ăn loại cá nhỏ này sắp tới sẽ trở thành động lực tăng trưởng kinh tế chủ đạo của vùng!

Bói Cá vô cùng lo lắng. Đây chính loại thực phẩm quan trọng nhất của họ nhà Bói Cá. Hơn nữa, loại cá này có nhiều ở Ao Chấu. Các nơi khác cũng có, nhưng không nhiều. Nếu như họ đánh bắt hết ở nơi khác, chắc chắn sẽ tới đánh bắt ở Ao Chấu.

Trao đổi lo lắng với Sở Đồng, Bói Cá tiếp tục yêu cầu điều tra: – Lại vào chợ một chuyến nghiên cứu xem con người có sáng chế gì về đánh bắt cá!

Sau một ngày, Sở Đồng báo cáo: – Người ta đang cải tiến đánh bắt cá vì loại cá này rất được ưa chuộng, bán chạy lắm.

Bói Cá sốt ruột hỏi: – Cần câu dài, hay lưới câu cải tiến?

Sở Đồng: – Người ta sản xuất lưới to, có mắt lưới nhỏ, có phát sáng để dụ cá cả đêm... Lưới này giúp đánh bắt sạch, không sót con nào, đánh cả ngày lẫn đêm.

Bói Cá vô cùng kinh hãi. Kinh tế thị trường kết hợp với nhu cầu ăn nhậu tăng cao quả nhiên hết sức tai hại và nguy hiểm. Càng nghĩ càng lo, đầu đau như búa bổ. Một lúc nghĩ bần thần, Ngài mệt phát ốm.

Bói Cá bảo Sở Đồng: – Ta ốm rồi, phải đi nghỉ thôi. Mai khỏe lại sẽ cùng suy nghĩ mưu kế đối phó với nguy cơ cạn kiệt tài nguyên sắp xảy ra... Mà cũng về nghỉ đi, sáng mai khi mặt trời vừa ló dạng, quay lại đây để tiếp tục bài thực hành kinh tế thị trường.

Sở Đồng ra về. Bói Cá vẫn thao thức vì lo lắng, sợ hãi. Nào có ngủ nổi đâu. Đến nửa đêm, ở trong hang, Ngài nghe tiếng huyền não phía Ao Chấu. Đoán có sự không hay, liền bay vọt ra đậu trên cành cây. Đó là đám người làng ra bờ ao, bàn kế hoạch đánh bắt sử dụng lưới đời mới, năng suất cao.

Nghe họ bàn nhau, toàn bộ thông tin tình báo kinh tế Sở Đồng nộp lại đang lần lượt duyệt binh trong đầu Bói Cá. Không sót một chi tiết nào. Sở Đồng làm bài tập rất kỹ. Kết luận chuẩn xác. Và dự báo cũng đang hiện ra. Bói Cá chú ý nghe kỹ đủ hết thông tin, ghi nhớ và cũng không quên gặt gù thềm đánh giá cao tài năng thực tế trên thương trường của đệ tử xuất chúng Sở Đồng. Qua đêm nay, với tư duy sáng láng của Sở Đồng, chắc chắn sẽ có mưu lược đối phó với loại lưới bắt nguy hiểm.

Về hang, Bói Cá thao thức chờ mặt trời... Mệt quá, Ngài chìm vào giấc ngủ đầy ác mộng...

Mặt trời đã ló, không thấy Sẻ Đồng.

Mặt trời lên cao hơn, vẫn không thấy Sẻ Đồng.

Mặt trời lên đỉnh, đã giữa trưa, cũng vẫn không thấy Sẻ Đồng.

Bói Cá vô cùng nóng ruột. Tình thế nguy cấp lắm rồi, vậy mà... Ngài liền sai bảo môn sinh Cò đi tìm Sẻ Đồng xem có đang ở trong chợ khảo sát, hay đang lang thang các xóm thám thính hay không. Nếu thấy yêu cầu về gấp...

Khoảng nửa giờ sau, Cò hộc tốc chạy về báo: – Đã phát hiện được tông tích Sẻ Đồng.

Bói Cá: – Nó ở đâu?

Cò: – Ở trong lồng chim ngoài chợ. Chỗ cửa hàng chuyên cung cấp chim sẻ cho restaurants.

Bói Cá hoảng hốt hỏi dồn: – Sao nó lại ở đó?

Cò: – Nghe nói cả họ hôm qua bị bắt hết lúc đêm. Bị đánh bẫy bằng lưới hiện đại, đời mới.

*Ghi chú: Chuyện nằm trong loạt truyện tiếp nối của Ngụ Ngôn Bói Cá [1] nhằm nâng cao Chỉ số Trí khôn Thiên nhiên (NQ) của Xóm Chim [2,3].

Tài liệu tham khảo

[1] Vương QH. (2024). *Wild Wise Weird*. <https://www.amazon.com/dp/B0BG2NNHY6>

[2] Vương QH, Nguyễn MH. (2025). On Nature Quotient. <https://philarchive.org/rec/VUOONQ>

[3] Nguyễn MH. (2024). How can satirical fables offer us a vision for sustainability? *Visions for Sustainability*. <https://ojs.unito.it/index.php/visions/article/view/11267>